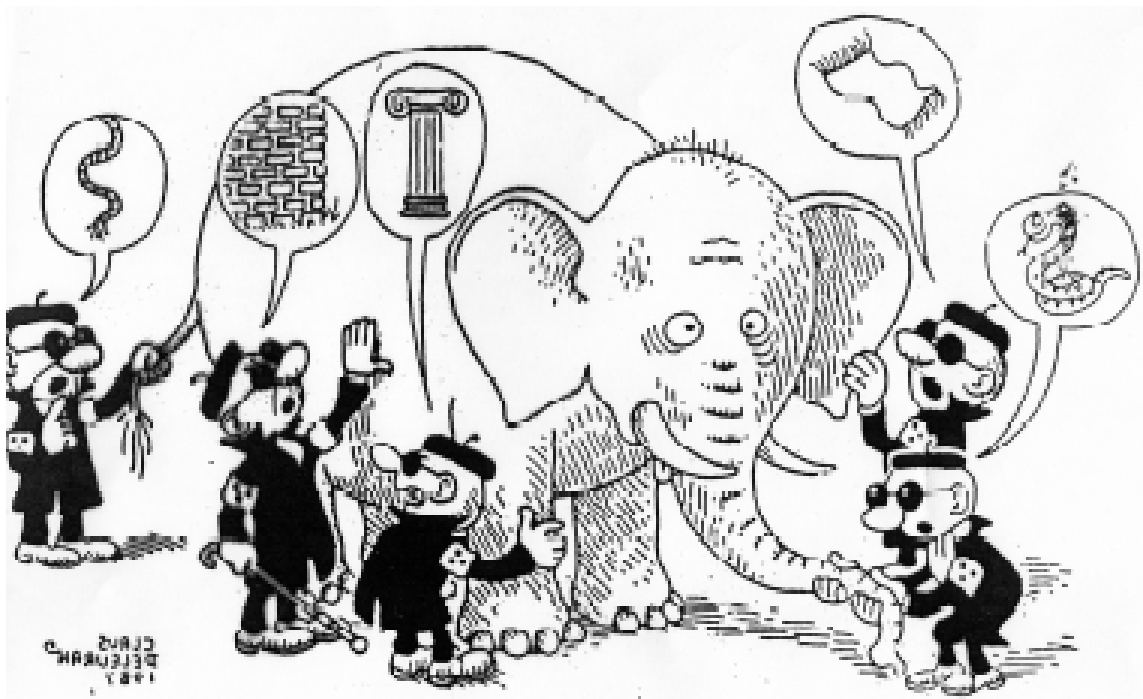

DIALOGOPLÆG

- OM DEN FÆLLES INDSATS I BUSINESS REGION AARHUS 2016-2017

Kære byrådsmedlem i Business Region Aarhus

Du sidder med dette dialogoplæg, fordi du sammen med dine 284 byrådskolleger er vigtige beslutningstagere, når det gælder den østjyske byregions fremtid, og I kan bidrage med perspektiver, vi endnu ikke er kommet i tanker om eller kan se.

Dialogoplægget er udtryk for vores tanker indtil nu, om indsatsen i Business Region Aarhus de kommende to år. Tanker om, hvad der giver merværdi for den enkelte kommune i det lidt større fællesskab i Business Region Aarhus. Tanker som vi gerne vil dele med dig, inden vi fastlægger indsatsen, og som vi gerne vil have dine kommentarer og forbedringsforslag til.

Vi drøfter selv dialogoplægget på vores møde den 9. oktober, hvor vi fastlægger rammen for indsatsen og budget for Business Region Aarhus i 2016-2017.

Dialogoplægget er delt op i to dele. Den første del beskriver vores arbejdsform og de forandringer, som vi ønsker at skabe gennem vores politiske virke. Den anden del beskriver de strategiske spor, som vi ønsker at konkretisere og naturligvis også realisere i samarbejde med andre beslutningstagere. Vi nedsætter derfor arbejdsgrupper, der i efteråret skal arbejde med de strategiske spor vedr. produktion og viden, it/smarte byer samt fødevareklyngen i nærværende oplæg.

Arbejdsgrupperne vil bestå af personer fra erhvervsliv, organisationer m.fl., der repræsenterer relevant viden og/eller interesse for det enkelte tema, suppleret med 3-4 borgmestere i hver gruppe. Du vil få rig lejlighed til at bidrage med idéer til arbejdsgruppernes indsats, når vi inviterer til **ØSTJYSK TOPMØDE 2015 den 23. november 2015** kl. 14.00-18.00 på Værket i Randers. Sæt gerne kryds i kalenderen nu. Programmet sendes ud en måned inden topmødet - til jer, virksomheder, organisationer, ministre, MF'ere m.fl.

Vi håber at se dig på ØSTJYSK TOPMØDE 2015, så vi i fællesskab kan komme tættere på at realisere de politiske ambitioner om, at Business Region Aarhus fortsat er en byregion i vækst og udvikling og markerer sig nationalt og internationalt.

Med venlig hilsen

Borgmestrene i Business Region Aarhus

Nils Borring / Favrskov Kommune, **Kirsten Terkilsen** / Hedensted Kommune, **Peter Sørensen** / Horsens Kommune, **Jan Petersen** / Norddjurs kommune, **Uffe Jensen** / Odder Kommune, **Claus Omann Jensen** / Randers Kommune, **Marcel Meijer** / Samsø Kommune, **Steen Vindum** / Silkeborg Kommune, **Jørgen Gaarde** / Skanderborg Kommune, **Claus Wistoft** / Syddjurs Kommune, **Jacob Bundsgaard** / Aarhus Kommune

Politiske dogmer og ønskede forandringer

Den politiske dagsorden i Business Region Aarhus bygger på en fælles forståelse af tre dogmer om arbejdsform og lederskab, som vi samarbejder ud fra. For hvert af de tre dogmer har vi formuleret nogle konkrete forandringer, som vi ønsker at skabe med vores fælles indsats.

Dogme 1: Østjylland arbejder for Danmark

Vækst i Business Region Aarhus er afgørende for vækst i hele Danmark. Vi varetager interesser i forhold til **rammevilkår og konkurrencekraft**, så den østjyske millionby står stærkt og synligt i den nationale dagsorden. Vi prioriterer i fællesskab, fokuserer på få mål og arbejder sammen for at indfri dem.

Forandringer, jf. dogme 1

- ❖ *Vi arbejder for, at Østjyske Motorvej E45 udvides fra 4 til 6 spor på den mest belastede strækning mellem Skanderborg og Aarhus, og at der udarbejdes en masterplan for udbygningen af den resterende strækning fra Vejle til Randers.*

Vi vil opretholde presset i forhold til udbygningen af E45 fra Vejle til Randers, så vi kommer i mål oven på de glædelige, men lidt vage formuleringer om den østjyske motorvej i regeringsgrundlaget 2015. Vi vil fokusere på, at der vedtages en udvidelse af den mest belastede strækning mellem Skanderborg og Aarhus, og at der laves en masterplan for udvidelsen af E45 på den resterende del af strækningen fra Vejle til Randers. Arbejdet tager afsæt i Mobilitetskommissionens 1. afrapportering om E45, der er udarbejdet i samarbejde med Transportministeriet.

- ❖ *Vi vil udarbejde en samlet strategi for den overordnede trafikale infrastruktur i den østjyske byregion, herunder komme med overordnede anbefalinger til udviklingen - både på vej- og baneområdet samt på person- og godstransport-området.*

Vores strategi og anbefalinger til udvikling af den overordnede trafikale infrastruktur skal rumme beskrivelse af forskellige transportformer og kombinationsrejsemuligheder. Overvejelser om udviklingen af infrastrukturen skal – udover at håndtere mobilitetsudfordringer – også afbalancere udfordringer omkring begrænsede offentlige anlægsmidler, arealmæssige begrænsninger i eksisterende byområder, klima- og bymiljømæssige målsætninger. Det er vigtigt, at kommende infrastrukturinvesteringerne understøtter mulighederne for vækst og udvikling i hele Business Region Aarhus. Udarbejdelsen af strategien sker på baggrund af Mobilitetskommissionens anbefalinger i 2. afrapportering, der foreligger ultimo 2015 – og med udgangspunkt i ”Indspil til de strategiske analyser og trafikforhandlinger 2013” fra Region Midtjylland og de 19 kommuner i den midtjyske region fra januar 2013.

- ❖ *Vi arbejder for, at der udarbejdes en national vækststrategi for Østjylland. Det gør vi bl.a. med afsæt i en fælles vision og principper for udvikling af Østjylland som en funktionel byregion.*

Der udarbejdes en vision for udviklingen i den overordnede fysiske planlægning i Business Region Aarhus samt principper for udviklingen af Business Region Aarhus som funktionel byregion. Kritisk masse i form af befolkning, arbejdskraft, erhvervsklynger mv. er en afgørende nøgle til at styrke den internationale konkurrenceevne og gennemslagskraft, og sikres bedst ved at udvikle en funktionel byregion, der øger væksten lokalt, såvel om nationalt. Det er hensigten, at vision og principper kan indgå som inspiration til kommunernes arbejde med planstrategi og kommuneplan i den kommende planperiode, formelt fra 2018.

Det er også et selvstændigt formål at dokumentere over for Staten, virksomheder og borgere, at Business Region Aarhus-området er en sammenhængende byregion, hvor den overordnede planlægning tilrettelægges, så udviklingsmulighederne i Danmarks vestlige vækstcenter optimeres. Der arbejdes i 2016 for, at Regeringen udarbejder en selvstændig strategi for udviklingen af Business Region Aarhus for at få belyst potentialerne for udvikling og vækst i den østjyske byregion set i en national og international kontekst.

Der arbejdes endvidere på at indgå strategiske partnerskaber med indenlandske og udenlandske byregioner med henblik på at hente inspiration og viden om funktionelle byregioner til Business Region Aarhus. I første omgang indgås der partnerskab med Greater Manchester.

- ❖ *Vi arbejder for at øge antallet af statslige arbejdspladser i Business Region Aarhus, herunder fastholde de eksisterende statslige arbejdspladser.*

Forudsætningen for vækst i hele Danmark er, at vi arbejder for vækst i landets yderområder, samtidig med at vi også skaber byregionale kraftcentre, der kan sikre positiv udvikling i et større geografisk område. Udflytning af statslige institutioner til Business Region Aarhus vil skabe synergieffekter, der ikke kun gavner den enkelte kommune eller byregionen, men også en langt større geografi uden for den østjyske millionby.

Business Region Aarhus er et attraktivt område for statslige arbejdspladser. Det gælder i forhold til kompetencer, viden, økonomisk og kulturelt. Business Region Aarhus er det største danske vækstcenter uden for Hovedstadsområdet. Den østjyske byregion er lokomotivet, der medvirker til vækst til yderområderne i Midtjylland. Vi har mange produktionsarbejdspladser, og Aarhus, Randers og Horsens er blandt de største danske industribyer, mens vi har også mange servicevirksomheder, der lever af at servicere et bredere opland med privat og offentlig service.

Dogme 2: Øget national og international gennemslagskraft gennem samarbejdspartnere og ambassadører

Partnerskaber og alliancer om konkrete politiske initiativer indgås løbende med andre politiske beslutningstagere, organisationer, virksomheder, institutioner m.fl. Østjyske aktører er i denne forbindelse vigtige som **samarbejdspartnere og ambassadører** for at give Østjyllands interessevaretagelse en kraft, der lyttes til og handles på. I denne forbindelse har vedvarende dialog og samarbejde med de 11 byråd i Business Region Aarhus et særligt fokus i den politiske styregruppe.

Forandringer, jf. dogme 2

- ❖ *Vi afholder ØSTJYSK TOPMØDE om udfordringer og potentialer for vækst i partnerskab med andre østjyske beslutningstagere for at indgå konkrete samarbejder om fælles løsninger.*

Business Region Aarhus har taget initiativ til ØSTJYSK TOPMØDE i samarbejde med erhvervsledere, samt repræsentanter for erhvervslivet, arbejdskraften og forskningsmiljøet i Østjylland med partnerskabsaftalen 'Østjylland arbejder for Danmark' i 2014.

ØSTJYSK TOPMØDE afholdes for første gang den 23. november 2015 og sætter fokus på aktuelle og kommende udfordringer i at udnytte potentialet i den østjyske vækstmetropol. Temaer i 2015 er bl.a. infrastruktur, turisme, fødevarer, produktionsarbejdspladser og intelligent byudvikling (Smart Cities). Formålet med konferencen er også at finde samarbejdspartnere til at realisere svarene på nogle af de spørgsmål, konferencen rejser.

- ❖ *Vi arbejder for at etablere tætte relationer til Christiansborg, bl.a. gennem etablering af et uformelt mødeforum*

Business Region Aarhus vil i slutningen af 2015 etablere Klub Østjylland, et uformelt mødeforum på Christiansborg, for at medvirke til, at de østjyske folketingsmedlemmer er velorienterede om strategiske prioriteringer og arrangementer i Business Region Aarhus. Det er hensigten, at de østjyske folketingsmedlemmer sikres bedst og bredest mulig opbakning i Folketinget, og hvor Klub Østjyllands medlemmer i øvrigt kan øve indflydelse. De østjyske kommuner, der har behov for opbakning og formidling af viden, kan bruge Klub Østjylland som sparringspartner og reference, såfremt det sker inden for rammerne af arbejdet i Business Region Aarhus.

Dogme 3: Identitet, med respekt for forskelligheder

Bevidstheden om den østjyske millionbys identitet skal bygges op udadtil og indadtil. Formålet er, at Østjylland fortsat fremstår som **attraktivt investerings- og bosætningsområde**. En markedsføringsindsats skal skabe en byregions identitet, der kan understøtte rekruttering af højt kvalificeret arbejdskraft nationalt og globalt samt tiltrække investeringer til Business Region Aarhus.

Der er en indbyrdes respekt for lokale styrker og udgangspunkter. Vi har internt i samarbejdet hver vores funktion, styrke og forskellighed, som vi vier fornøden og respektfuld opmærksomhed.

Forandringer, jf. dogme 3

- ❖ *Vi arbejder for at etablere en fælles markedsføring af Business Region Aarhus på turismeområdet.*

Strategien er at skabe vækst ved markedsføring og udvikling af de kommercielle styrkepositioner på turismeområdet, der allerede findes i Østjylland, at udvikle og implementere fremtidens turist-service, der fokuserer på gæstens behov, samt at påvirke kapacitet og infrastruktur - og ad den vej skabe bedre forudsætninger for vækst i turismeerhvervet.

Business Region Aarhus vil prioritere en strategisk international markedsføringsindsats målrettet det norske marked. Gæster herfra har et højt døgnforbrug og er det marked, der de sidste år har haft størst vækst i byregionen. På det norske marked er Danmark kendt som turistland, mens kendskabet til de enkelte destinationer er lavt. Formålet med markedsføringsindsatsen er at øge kendskabet til både de kendte samt de mindre kendte eller ukendte destinationer. Det vil give en samlet positiv effekt på hele Business Region Aarhus. Målet er, at kendskabet til de destinationer, hvor der i dag foregår kendskabsmålinger ved udgangen af 2018, er øget med 5 procent i forhold til 2015.

[NB: Bemærk venligt at dette initiativ pt. afventer kommunernes tilbagemelding til Business Region Aarhus om, hvorvidt den enkelte kommune ønsker at indgå i en fælles markedsføringsindsats.]

- ❖ *Vi arbejder på at styrke den nationale og internationale markedsføring af Business Region Aarhus ved at opbygge en fælles referenceramme og identitet i Østjylland gennem strategiske fortællinger, viden og events.*

Vi tror på, at fortællinger skaber fælles billeder og sprog. Det undersøges i samarbejde med virksomhederne, hvad omverdenen og vi der bor, lever og arbejder hér har gavn af at vide om Business Region Aarhus. Målet med den fælles fortælling er at styrke den internationale markedsføring af Østjylland.

Fortællingen vil således kunne styrke erhvervslivets eksport og samtidigt skabe større fokus på virksomhederne inden for de erhvervsmæssige styrkepositioner som et attraktivt erhverv for arbejdskraft med de rette kompetencer. Vi udarbejder og formidler løbende aktuelle data om erhvervsmæssige styrkepositioner, beskæftigelse og uddannelse i Business Region Aarhus og i arbejdskraftoplandet til den østjyske byregion, der kan understøtte disse fortællinger.

Store events, der markerer erhvervsmæssig styrke og drivkraft, kan være katalysatorer for opbygningen af en fælles referenceramme og identitet i den østjyske byregion. Business Region Aarhus vil derfor være partner på Internet Week Denmark festivalen, der er et bredt udbud af ca. 100 events med fokus på internettet som driver for innovation og vækst. Det er hensigten at sprede festivalen yderligere til kommunerne i de kommende år i et tæt samarbejde med lokale partnere. Der blev i 2015 afholdt events i Aarhus, Skanderborg, Randers, Horsens og Silkeborg. Iværksættermessen med uddeling af iværksætterpriser, CareWare platformen til realisering af det erhvervsmæssige potentiale på området for sundhedsteknologi og Business Region Aarhus' tilstedeværelse på Folkemødet på Bornholm er andre eksempler på events, som Business Region Aarhus vil anvende til at formidle viden om den østjyske byregion og udbygge kendskabet til Business Region Aarhus.

Strategiske spor med afsæt i erhvervsmæssige styrkepositioner

Vi ønsker at fokusere på tre specifikke spor, der afspejler nogle de erhvervsmæssige styrkepositioner vi har i Østjylland, og hvor det vurderes, at det aktuelt giver merværdi at arbejde med temaet i Business Region Aarhus sammenhæng. Dette arbejde skal ses som et supplement til de ovenfor beskrevne forandringer, som vi ønsker at skabe.

De tre spor er:

- Produktion og viden
- IT og smarte byer
- Fødevareklyngen

Disse spor er et supplement til og hænger sammen med den generelle arbejdsform, beskrevet ovenfor i vores dogmer for vores politiske arbejdsform og de konkrete forandringer, som vi ønsker at skabe. Interessevaretagelse og markedsføring vil sammen med konkrete initiativer være en naturlig arbejdsform for os inden for de tre strategiske spor.

Vi understøtter de østjyske styrkepositioner på erhvervsområdet ud fra følgende principper:

- Vi skalerer eksisterende og velfungerende regionale/nationale initiativer og samarbejder, når det er meningsfyldt i forhold til den østjyske erhvervsstruktur.
- Vi inviterer til samarbejde regionalt, nationalt og internationalt, når vi samarbejder med virksomheder, videnpersoner og andre interessenter om formulering af nødvendige initiativer og partnerskaber til realisering af initiativer i Business Region Aarhus.
- Vi iværksætter ikke initiativer, der konkurrerer med eksisterende lokale og regionale erhvervsfremmeinitiativer.

Spør 1: Produktion og Viden

Industriens DNA

Produktionsvirksomheder er specialiserede, videnintensive og produktive, og meget langt fra forestillinger om forældede samlebåndsfabrikker, som lider lønsomhedsdøden eller outsourcer deres produktion til lavindkomstområder på sigt. Ny produktionsteknologi, avancerede materialer, automatisering og digitalisering åbner tværtimod nye muligheder for virksomhederne. Evnen til at udnytte dette og udvikle samspillet mellem medarbejdere, teknologi og ny viden er afgørende, hvis vi også fremover skal have konkurrencedygtige produktionsvirksomheder.

Produktion i Business Region Aarhus

En stor del af værdiskabelsen i Business Region Aarhus skyldes en velfungerende eksportsektor. Omkring 15 procent af landets eksportvirksomheder findes i Business Region Aarhus, og den østjyske byregion står samlet set for 12,2 procent af landets samlede eksportomsætning. Business Region Aarhus har haft en vækst i antallet af eksportvirksomheder på 21 % siden år 2000 og er dermed en af landets væsentligste drivere for eksporten uden for hovedstadsområdet.

Særligt industrien i Business Region Aarhus trækker læsset som en af landets vigtigste eksportsektorer. Industrivirksomhederne udgør cirka en femtedel af eksportvirksomhederne i Business Region Aarhus, men står for hele 68,8 procent af regionens samlede eksportomsætning. Det er en langt højere andel end landets andre vækstregioner og er med til at forklare, hvorfor industrien i Business Region Aarhus står for 20 procent af Danmarks samlede industrieksport. Industrivirksomhederne i Business Region Aarhus eksporterer for 81 mia. kr. årligt.

På tværs af vækstområderne er der en tendens til at industriens andel af eksportomsætningen er dalende, hvilket også ses i Business Region Aarhus, hvor andelen er faldet med 5 procentpoint siden år 2000. I de øvrige landsdele med vækst har faldet dog været større.

Der er ikke overraskende forsvundet mange industriarbejdspladser for ufaglærte og faglærte de sidste 20 år, og bare i de seneste 10 år er der været et markant fald i antallet af ufaglærte arbejdspladser, men også et mindre fald på i antallet af faglærte arbejdspladser.

Udviklingsmuligheder i Business Region Aarhus

Forståelsen af, at viden, udvikling og produktion hænger tæt sammen, har været med til at bremse den negative udvikling inden for industrien, men fokus på kompetencer, investeringer og lavere produktionsomkostninger skal intensiveres og understøttes af erhvervsfremmesystemet.

For at understøtte og skalere erhvervsfremmeindsatsen i Business Region Aarhus fokuseres der på følgende spørgsmål:

- Hvad indeholder fortællingen om de industrielle succeshistorier, når den appellerer til unge uddannelsessøgende og deres forældre?
Målet med fortællingen er at skabe større fokus på produktionsvirksomheder som et attraktivt sted at arbejde.
- Hvordan etableres et tættere samarbejde mellem produktionsvirksomheder, viden og forskning?
Målet med samarbejdet er øget videnudveksling, og intensiveret viden i produktionen.
- Hvad skal markedsføringen af den industrielle styrkeposition indeholde og hvor skal den rettes hen?
Målet med markedsføringen er at tiltrække udenlandske investeringer og udenlandsk arbejdskraft.
- Hvilke eksportmarkeder skal opdyrkes i samarbejde med virksomhederne?
Målet er, at virksomhederne øger deres markedsandele inden for bestemte industrielle niches, f.eks. markerer vindindustrien og deres mange underleverandører sig positivt både med hensyn til tyngde og eksport fra Business Region Aarhus.
- Hvilke østjyske produktionsinteresser skal fremmes over for Stat, Regering, Folketing, Vækstforum, Væksthuset m.fl.?
Målet er at øge Business Region Aarhus andel af den nationale industrieksport.

Der fokuseres i efteråret 2015 på at identificere konkrete initiativer, der svarer på ovenstående spørgsmål. Dette arbejde varetages af en arbejdsgruppe med eksterne kompetencer og interesser suppleret med repræsentanter for den politiske styregruppe. Forslag til sammensætning af arbejdsgruppen, kommissorium og sekretariatsbetjening foreligger til mødet i den politiske styregruppe den 9. oktober 2015.

Spor 2: IT og Smarte Byer

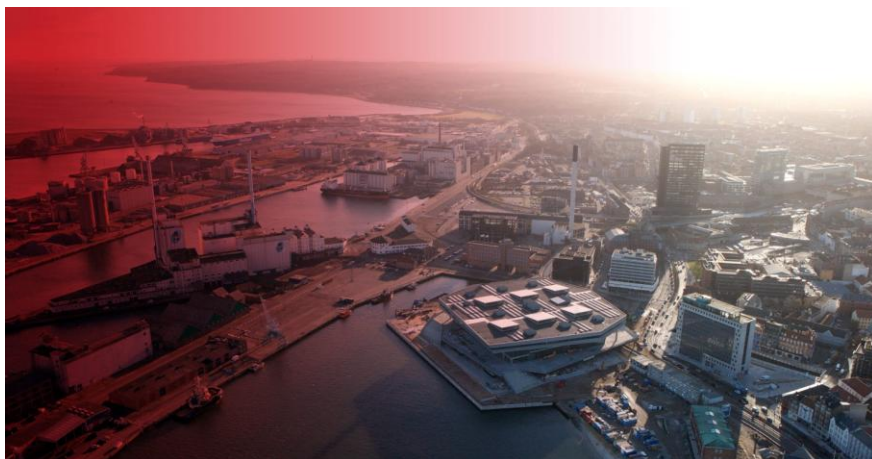
Smarte Byers DNA

Smarte byer er byer, hvor ressourcerne grundlæggende bruges bedre. Byer hvor nye ressourcer aktiveres og de eksisterende bruges mere hensigtsmæssigt. Hvor den digitale teknologi er med til at udfordre den klassiske arbejdsdeling mellem offentlig og privat. Det er også en by, hvor erhvervslivet tjener penge på at lave og eksportere smarte løsninger på samfundsmæssige udfordringer. Uden for Danmark betragtes tilgangen som en skandinavisk tredje vej baseret på partnerskaber og brugerinvolvering, der adskiller sig fra både den mere kommercielle amerikanske og den mere statsstyrede asiatiske tradition for byudvikling. Et særligt fokus på social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed spiller desuden en central rolle i Skandinavien og er en integreret del af tankegangen i det eksisterende Smart Aarhus.

IT og Smarte byer i Business Region Aarhus

Smart Aarhus er baseret på en høj koncentration af IT-virksomheder, forskningsgrupper og IT-uddannelser samt flere institutioner med fokus på innovative IT-baserede produkter og services. IT-byen Katrinebjerg er Danmarks største vækstcenter for samarbejde mellem forskning, virksomheder og uddannelser, hvilket har skabt et produktivt iværksætttermiljø og et af landets bedste steder til at etablere og skabe vækst i nye virksomheder. Derudover er IT-byen en international frontløber inden for IT-forskning. Der arbejdes på at etablere en klyngeorganisation for IT-erhvervet, med fødevareklyngen som forbillede. Klyngen skal støtte op om erhvervsudviklingsaktiviteter såsom indsatser, der kan løfte digitaliseringen hos de små og mellemstore virksomheder i Business Region Aarhus.

Med 20.000 arbejdspladser inden for en radius af 10 kilometer i Aarhus har Business Region Aarhus Danmarks højeste koncentration af IT-relaterede arbejdspladser i forhold til det samlede antal ansatte i den private sektor. Dertil kommer, at andelen af private arbejdspladser på IT/kommunikationsområdet i hele Business Region Aarhus er højere end andelen på landsplan. Analyser viser dog, at der vil blive stor mangel på kompetent it-arbejdskraft i Business Region Aarhus i de kommende år.

Udviklingsmuligheder i Business Region Aarhus

Med afsæt i den erhvervsmæssige styrkeposition på IT-området fokuseres på følgende spørgsmål i det kommende arbejde med Smarte Byer i Business Region Aarhus:

- Hvilke initiativer kan fremme brugen af data og inspirere virksomheder til, hvordan data kan gøres til forretning? Og kan kommunerne i Business Region Aarhus i fællesskab spille en særlig rolle i hold til øget kommercialisering af data ved at stille egne data til rådighed via f.eks. Open Data Aarhus (ODAA), som giver alle interesserede adgang til data, som de kan bruge til at lave services eller projekter, som opfylder et behov for borgeren og virksomheder og iværksættere kan tjene penge på.
Målet er at skabe adgang til data, som i princippet er frit tilgængelige, men som i praksis er svært tilgængelige vedr. f.eks. trafik, ejendomme, genbrug, sundhed, idræt mv., og derigennem fremme produktivitet og innovation.
- Hvilke nye former for samskabelsesprocesser eller idegenerering med medborgere og virksomheder kunne udforskes lokalt igennem konkrete projekter i Business Region Aarhus?
Målet er at der eksperimenteres med nye samarbejder med borgere og virksomheder, hvor digital teknologi i byrummet anvendes for at øge samarbejde og engagement.
- Hvordan kan forestillingen om Business Region Aarhus som eksperimentarium for deleøkonomisk erhvervspolitik inden for udvalgte områder realiseres i forbindelse med Europæisk Kulturhovedstad 2017?
Målet er at understøtte det stigende forretningspotentiale inden for deleøkonomi samt markedsføre Business Region Aarhus som frontløber i forhold til afprøvning af nye forretningsområder inden for deleøkonomi.
- Er der potentiale og interesse for etablering af innovationscentre i bydele i Business Region Aarhus, hvor forskellige teknologiske løsninger afprøves?
Målet er at teste teknologiske løsninger og være showroom, for virksomheder og andre byer, indenlandske såvel som udenlandske.
- Hvordan kan Business Region Aarhus understøtte udarbejdelsen af en national strategi for smarte byer, der er forudsætningen for internationalt samarbejde i EU-regi?
Målet er at gøre internationale samarbejder og EU-programmer tilgængelige for bydele i Business Region Aarhus, der ønsker at afprøve smarte løsninger.

Der fokuseres i efteråret 2015 på at identificere konkrete initiativer, der svarer på ovenstående spørgsmål. Dette arbejde varetages af en arbejdsgruppe med eksterne kompetencer og interesser suppleret med repræsentanter for den politiske styregruppe. Forslag til sammensætning af arbejdsgruppen, kommissorium og sekretariatsbetjening foreligger til mødet i den politiske styregruppe den 9. oktober 2015.

Spør 3: Fødevareklyngen

Fødevareklyngens DNA

Den danske fødevareklynge er ifølge en række analyser og benchmarks Europas største og mest innovative fødevareklynge. Virksomhederne på fødevareområdet står for 24 pct. af dansk vareeksport, og der er store potentialer for øget vækst. Et støt voksende befolkningstal, og ikke mindst en eksplosivt voksende middelklasse, på verdensplan har sammen med behovet for en bæredygtig produktion af fødevarer medvirket til en stigende efterspørgsel efter danske kompetencer vedrørende f.eks. sofistikerede fødevarer og fødevarer ingredienser. Den danske fødevareklynge er aktuelt inde i en større omstillingsproces, hvor mange virksomheder omstiller sig fra storproduktion af let forarbejdede landbrugsprodukter til produktion af fødevarer ingredienser som f.eks. tilsætningsstoffer, enzymer og aromaer.

Fødevareklyngen i Business Region Aarhus

Virksomhederne i Business Region Aarhus og i det øvrige midtjyske område er internationalt førende på erhvervsmæssige specialiseringer inden for fødevarer erhvervet. Det gælder især på områderne fødevarer analyse og rådgivning, procesudstyr, forarbejdning af mælkeprodukter og ingredienser, forarbejdning af kød og produktion af ingredienser.

I national sammenhæng markerer Business Region Aarhus sig også særligt inden for fødevareinnovation og entreprenørskab på fødevareområdet, samtidigt med at store nationale og internationale fødevarevirksomheder har hovedkvarter i Business Region Aarhus.

Fødevareområdet er en af de sektorer som på tværs af hele Business Region Aarhus udgør en væsentlig erhvervsmæssig styrkeposition, som er bredt funderet i alt fra lokale gårdbutikker og store primære fødevarer producenter på Samsø, større fødevarer industrivirksomheder i Horsens, Randers og Aarhus, videninstitutioner i Norddjurs og Aarhus, førende international fødevareklynge i Aarhus og derudover en lang række virksomheder, der leverer udstyr til fødevarer industrien, bl.a. i Silkeborg Kommune.

Kombinationen af stærke erhvervs-, innovations- og forskningskompetencer i fødevareklyngen tiltrækker virksomheder, jobs og investeringer til Business Region Aarhus. Udfordringen for de små og mellemstore virksomheder er primært at få overblik og viden, adgang til markedet og finansiering, men de store virksomheder har udfordringer i forhold til at rekruttere talenter. For alle virksomheder gælder det, at samarbejde på tværet af størrelse i klyngen og koblingen mellem industri og viden er essentiel.

Udviklingsmuligheder i Business Region Aarhus

Med afsæt i den erhvervsmæssige styrkeposition i fødevareklyngen fokuseres på følgende spørgsmål i det kommende arbejde med fødevareområdet i Business Region Aarhus:

- Hvordan kan Business Region Aarhus sikre, at den danske fødevareklynges markedsføringsplatform med tilhørende besøgscenter placeres i Østjylland, inspireret af State/House of Green, så den danske fødevarefortælling får et fysisk sted/udtryk, der synliggør og markedsføre kompetencerne på fødevareområdet?
Målet er at sikre en synlig forankring af den danske fødevarefortælling i Business Region Aarhus, og derigennem understøtte initiativet 'Den fælles danske fødevarefortælling', som er igangsat i forlængelse af Regeringens 'Vækstteam for Fødevarer'.
- Hvilke dele af Business Region Aarhus' hidtidige fødevareindsats 'Østjyllands Spisekammer' skal eventuelt videreføres?
Målet kunne være at styrke fødevareinnovation i små og mellemstore virksomheder, og/eller at styrke synligheden omkring de mindre kvalitetsfødevareboder og gårdbutikker, der er i hele Business Region Aarhus. [bemærk at evalueringen af 'Østjyllands Spisekammer' forventes at foreligge ultimo september 2015]
- Hvad skal der til for, at Agro Food Park i endnu højere grad bliver katalysator og facilitator for innovative partnerskaber mellem de store og de små virksomheder på fødevareområdet?
Målet er at Agro Food Park som et af de førende innovationscentre i Europa kommer flere små og mellemstore fødevarevirksomheder i Business Region Aarhus til gavn, så fødevareerhvervets fulde vækstpotentiale udfoldes.
- Hvad skal der til for at understøtte/styrke rammebetingelserne for iværksætteri i fødevareklyngen?
Målet er at styrke vækstlaget i fødevareklyngen.
- Hvordan kan Business Region Aarhus forstærke forudsætningerne for innovation og entreprenørskab i vores fødevaremiljøer med fokus på sammenhængskraft og kritisk masse?
Målet er, at Business Region Aarhus i videst muligt omfang virker til, at den dansk-svensk ledede EU-ansøgning i 2016 om at vinde udbuddet af KIC (Knowledge Innovation Community) inden for fødevarer bliver succesfuld. Det vindende konsortium forventes i perioden 2017-2020 at få 230 mio. kr i EU-støtte årligt, dvs. i alt ca. 900 mio. kr. for hele projektperioden – og konsortiet vil på europæisk plan få til opgave at lede en virksomhedsdrevet innovationsudvikling i samarbejde med videninstitutioner på fødevareområdet.

Der fokuseres i efteråret 2015 på at identificere konkrete initiativer, der svarer på ovenstående spørgsmål. Dette arbejde varetages af en arbejdsgruppe med eksterne kompetencer og interesser suppleret med repræsentanter for den politiske styregruppe. Forslag til sammensætning af arbejdsgruppen, kommissorium og sekretariatsbetjening foreligger til mødet i den politiske styregruppe den 9. oktober 2015.